

Židovské muzeum v Praze
archiv oddělení holocaustu

b) Prameny tištěné a vydané:

The HOLOCAUST. Selected Documents in Eighteen Volumes. Vol. 3., The Crystal Night Pogrom. John Mendelsohn and Donald S. Detwiler (eds.), New York-London 1982.

HOLOCAUST na Slovensku. Obdobie autonómie (6. 10. 1938 - 14. 3. 1939). Dokumenty. Eduard Nižňanský (ed.), Bratislava 2001.

ORGANISATIONSBUCH der NSDAP, 6. Auflage. München 1940.

REICHSGESETZBLATT 1938, 1939, 1940.

SBÍRKA zákonů Republiky československé 1945.

VERORDNUNGSBLATT des Reichsprotectors in Böhmen und Mähren, Prag 1939, 1940.

ŽIDÉ v protektorátu. Hlášení Židovské náboženské obce v roce 1942. Dokumenty. Helena Krejčová - Jana Svobodová - Anna Hyndráková (vyd.). Praha 1997.

c) Odborná literatura:

AALDERS, Gerard: *Geraubt! Die Enteignung jüdischen Besitzes im Zweiten Weltkrieg*. Hamburg 2000.

„ARISIERUNG“ und Restitution. Die Rückerstattung jüdischen Eigentums in Deutschland und Österreich nach 1945 und 1989. Constantin Goschler und Jürgen Lillteicher (Hg.), Göttingen 2002.

BAJOHR, Frank: „Arisierung“ als gesellschaftlicher Prozeß. Verhalten, Strategien und Handlungsspielräume jüdischer Eigentümer und „arischer“ Erwerber. In: „Arisierung“ im Nationalsozialismus. Volksgemeinschaft, Raub und Gedächtnis. Irmtrud Wojak (Hg.), Frankfurt am Main-New York 2000, S. 15-30.

BAJOHR, Frank: „Arisierung“ in Hamburg. Die Verdrängung der jüdischen Unternehmer 1933-1945. Hamburg 1997.

BAJOHR, Frank: The Holocaust and Political Corruption. In: *Remembering for the Future. The Holocaust in an Age of Genocide*. John K. Roth and Elisabeth Maxwell (eds.), Vol. 1, New York 2001.

BAJOHR, Frank: *Parvenüs und Profiteure. Korruption in der NS-Zeit*. Frankfurt am Main 2001.

BARKAI, Avraham: Die Deutschen Unternehmer und die Judenpolitik im „Dritten Reich“. In: *Die Deutschen und die Judenverfolgung im Dritten Reich*. Ursula Büttner (Hg.), Hamburg 1992, S. 247-272.

BARKAI, Avraham: „Schicksalsjahr 1938“. Kontinuität und Verschärfung der wirtschaftlichen Ausplünderung der deutschen Juden. In: *Der Judenpogrom 1938. Von der „Reichskristallnacht“ zum Völkermord*. Walter H. Pehle (Hg.), Frankfurt am Main 1988, S. 94-117.

BARKAI, Avraham: Volksgemeinschaft, „Arisierung“ und der Holocaust. In: *Verdrängung und Vernichtung der Juden unter dem Nationalsozialismus*. Arno Herzig und Ina Lorenz (Hg.), Hamburg 1992, S. 133-152.

BARKAI, Avraham: *Das Wirtschaftssystem des Nationalsozialismus*. Frankfurt am Main 1988.

BEDNAŘÍK, Petr: *Arizace české kinematografie*. Praha 2003.

BEDNAŘÍK, Petr: Problematika paragrafu 10 retribučního dekretu č. 16/1945 (zneužití tísňe, způsobené mj. též rasovou perzekucí, k obohacení se) na příkladech případů

- projednávaných u Mimořádných lidových soudů Praha a Litoměřice. In: *Poválečná justice a národní podoby antisemitismu. Postih provinění proti Židům před soudy a komisemi ONV v českých zemích v letech 1945-1948 a v některých zemích střední Evropy*. Praha - Opava 2002, s. 12-19.
- BENZ, Wolfgang: Die Deutschen und die Judenverfolgung. Mentalitätsgeschichtliche Aspekte. In: *Die Deutschen und die Judenverfolgung im Dritten Reich*. Ursula Büttner (Hg.), Hamburg 1992, S. 69-85.
- BORÁK, Mečislav: Mimořádný lidový soud Ostrava a projevy antisemitismu v jeho spisech. In: *Poválečná justice a národní podoby antisemitismu. Postih provinění proti Židům před soudy a komisemi ONV v českých zemích v letech 1945-1948 a v některých zemích střední Evropy*. Praha - Opava 2002, s. 52-78.
- BORÁK, Mečislav: *Spravedlnost podle dekretu. Retribuční soudnictví v ČSR a Mimořádný lidový soud v Ostravě (1945-1948)*. Ostrava 1998.
- BOTZ, Gerhard: *Wien vom „Anschluß“ zum Krieg. Nationalsozialistische Machtübernahme und politisch-soziale Umgestaltung am Beispiel der Stadt Wien*. Wien - München 1978.
- BRANDES, Detlef: *Češi pod německým protektorátem. Okupační politika, kolaborace a odboj 1939-1945*. Praha 1999.
- BRAUMANDL, Wolfgang: *Die Wirtschafts- und Sozialpolitik des Deutschen Reiches im Sudetenland 1938-1945*. Nürnberg 1985.
- BRUNS-WÜSTEFELD, Alex: *Lohnende Geschäfte. Die „Entjudung“ der Wirtschaft am Beispiel Göttingens*. Hannover 1997.
- CÉŠAR, Jaroslav - ČERNÝ, Bohumil: *Politika německých buržoazních stran v Československu v letech 1918-1938*, díl I. (1918-1929). Praha 1962.
- DEAN, Martin: Der Raub jüdischen Eigentums in Europa. Vergleichende Aspekte der nationalsozialistischen Methoden und der lokalen Reaktionen. In: *Raub und Restitution. „Arisierung“ und Rückerstattung des jüdischen Eigentums in Europa*. Constantin Goschler und Philipp Ther (Hg.), Frankfurt am Main 2003, S. 26-40.
- DICKHAUS, Monika: Großbanken, Kleine und Mittlere Unternehmen in Nationalsozialismus: Das Beispiel der Deutschen Bank. In: *Geld und Kapital. Jahrbuch der Gesellschaft für mitteleuropäische Banken- und Sparkassengeschichte 2000 - Finanzinstitutionen in Mitteleuropa während des Nationalsozialismus*. Harald Wixforth (Hg.), Stuttgart 2001, S. 43-70.
- DREYFUS, Jean-Marc: French Banks and Aryanization 1940-1952. In: *Revisiting the National Socialist Legacy. Coming to Terms with Forced Labor, Expropriation, Compensation and Restitution*. Oliver Rathkolb (ed.), Innsbruck 2002, S. 145-153.
- FIALOVÁ, Ludmila - HORSKÁ, Pavla - KUČERA, Milan - MAUR, Eduard - MUSIL, Jiří - STLOUKAL, Milan: *Dějiny obyvatelstva českých zemí*. Praha 1996.
- FRIEDLÄNDER, Saul: *Das Dritte Reich und die Juden. Bd. I, Die Jahre der Verfolgung*. München 1998.
- FUCHS, Gertraud: *Die Vermögensverkehrsstelle als Arisierungsbehörde jüdischer Betriebe in Österreich*. Doktorarbeit an der Wirtschaftsuniversität Wien. Wien 1990.
- GALL, Lothar - FELDMAN, Gerald D. - JAMES, Harold - HOLTFRERICH, Carl-Ludwig - BÜSCHGEN, Hans E.: *Die Deutsche Bank 1870-1995*. München 1995.
- GEBEL, Ralf: *„Heim ins Reich!“ Konrad Henlein und der Reichsgau Sudetenland 1938-1945*. München 1999.
- GENSCHEL, Helmut: *Die Verdrängung der Juden aus der Wirtschaft im Dritten Reich*. Göttingen 1966.
- HALLON, Ludovít: The Role of Slovak Financial Capital in the „Aryanization“ in Slovakia. Referát přednesený v září 2002 v Praze na workshopu European Science Foundation v rámci projektu The Impact of National Socialist and Fascist Rule on Europe.

- HEPP, Michael: *Deutsche Bank. Dresdner Bank. Gewinne aus Raub, Enteignungen und Zwangsarbeit 1933-1944*. Bremen 1999.
- HILBERG, Raul: *Die Vernichtung der europäischen Juden*, Bd. 1, durchgesehene u. erweiterte Ausgabe. Frankfurt am Main 1992.
- HILBERG, Raul: *Täter, Opfer, Zuschauer. Die Vernichtung der Juden 1933-1945*. Frankfurt am Main 1992; nejnověji také česky *Pachatelé, oběti, diváci. Židovská katastrofa 1933-1945*. Praha 2002.
- JAKUBEC, Ivan: Působení firmy Schenker v českých zemích a Československu 1872-1945. In: *Staletí objevů, diplomacie a válek*. AUC Philosophica et historica LV, Praha 2004, s. 239-249.
- JAMES, Harold: *Die Deutsche Bank und die „Arisierung“*. München 2001.
- JANÁK, Dušan: Činnost mimořádného lidového soudu Opava v letech 1945-1948. *Časopis Slezského zemského muzea*, série B: vědy historické, roč. 43 (1994), s. 245-283.
- JANČÍK, Drahomír: Die „Arisierungsaktivitäten“ der Böhmischen Escompte-Bank im Protektorat Böhmen und Mähren 1939-45. In: *Geld und Kapital. Jahrbuch der Gesellschaft für mitteleuropäische Banken- und Sparkassengeschichte 2001 - Banken und „Arisierungen“ in Mitteleuropa während des Nationalsozialismus*. Dieter Ziegler (Hg.), Stuttgart 2002, S. 143-173.
- JANČÍK, Drahomír - KUBŮ, Eduard - KUKLÍK, Jan jun.: *„Arizace“ a restituce židovského majetku v českých zemích (1939-2000)*. Praha 2003.
- JANČÍK, Drahomír - KUBŮ, Eduard - NOVOTNÝ, Jiří - ŠOUŠA, Jiří: Zrůdný monopol. „Hadega“ a její obchod drahými kovy a drahokamy za druhé světové války. In: *Terezínské studie a dokumenty 2001*. Miroslav Kárný, Jaroslava Milotová a Eva Lorenková (vyd.), Praha 2001, s. 249-307.
- JIŘÍK, Václav: *Nedaleko od Norimberku. Z dějin Mimořádného lidového soudu v Chebu v letech 1946 až 1948*. Cheb 2000.
- KAMENEC, Ivan: Židovská otázka na Slovensku v čase druhej svetovej vojny. In: *Emanipácia Židov - antisemitismus - prenasledovanie v Nemecku, Rakúsko-Uhorsku, v českých zemiach a na Slovensku*. Jörg K. Hoensch - Stanislav Biman - Ľubomír Lipták (vyd.), Bratislava 1999, s. 139-146.
- KÁRNÝ, Miroslav: Hlavní rysy okupační politiky Reinharda Heydricha. In: *Protektorátní politika Reinharda Heydricha*. Miroslav Kárný - Margita Kárná - Jaroslava Milotová (vyd.). Praha 1991, s. 5-84.
- KÁRNÝ, Miroslav: *„Konečné řešení“*. Genocida českých židů v německé protektorátní politice. Praha 1991.
- KOČOVÁ, Kateřina - RADVANOVSKÝ, Zdeněk - SUCHÁ, Jitka: *Mimořádný lidový soud v Liberci a Litoměřicích v letech 1945-1948*. Ústí nad Labem 2001.
- KOPPER, Christopher: *Zwischen Marktwirtschaft und Dirigismus: Bankenpolitik im „Dritten Reich“ 1933-1939*. Bonn 1995.
- KRATZSCH, Gerhard: *Der Gauwirtschaftsapparat der NSDAP. Menschenführung - „Arisierung“ - Wehrwirtschaft im Gau Westfalen - Süd*. Münster 1989.
- KUBAČÁK, Antonín: Konfiskace zemědělské a lesní půdy v českých zemích z rasových a jiných důvodů v období 1938-1945. *Terezínské studie a dokumenty*, v tisku.
- KUBŮ, Eduard: K hospodářskému nacionalismu českých Němců a jeho vztahu k Německu (Kreditanstalt der Deutschen a její sanace). In: *Státnost česká a československá - tradice a kontinuita*. Václav Pavlíček (vyd.), *Acta Universitatis Carolinae, Iuridica*, 1-2/1999. Praha 1999, s. 115-124.
- KUBŮ, Eduard: Die Kreditanstalt der Deutschen 1911-1945. Ein Beitrag zum Wirtschaftsnationalismus der Deutschen in den böhmischen Ländern und ihrem Verhältnis zum Deutschland. In: *Zeitschrift für Unternehmensgeschichte*, Jg. 45/2000, S. 3-29.

- KUBŮ, Eduard: „Podíl německé krve v českém národě“. Sociologa Karla Valentina Müllera „vědeckopedagogický“ příspěvek k řešení problému poněmčení střední Evropy. In: *Staletí objevů, diplomacie a válek. AUC Philosophica et historica LV*, Praha 2004, s. 239-249.
- KUBŮ, Eduard: Die Verwaltung von konfisziertem und sequestriertem Vermögen - eine spezifische Kategorie des „Arisierungs-Profits“: Die Kreditanstalt der Deutschen und ihre Abteilung „F“. In: *Geld und Kapital. Jahrbuch der Gesellschaft für mitteleuropäische Banken- und Sparkassengeschichte 2001 - Banken und „Arisierungen“ in Mitteleuropa während des Nationalsozialismus*. Dieter Ziegler (Hg.), Stuttgart 2002, S. 175-210.
- KUBŮ, Eduard - KUKLÍK, Jan jun.: Ungewollte Restitution. Die Rückerstattung jüdischen Eigentums in den böhmischen Ländern nach dem Zweiten Weltkrieg. In: *Raub und Restitution. „Arisierung“ und Rückerstattung des jüdischen Eigentums in Europa*. Constantin Goschler und Philipp Ther (Hg.), Frankfurt am Main 2003, S. 184-204.
- KUBŮ, Eduard - NOVOTNÝ, Jiří - ŠOUŠA, Jiří: The Behaviour and Fate of Multinationals in the Czech Lands 1937-1945. In: *Yearbook on Business History*, v tisku.
- KUČERA, Jaroslav - KREUTZMÜLLER, Christoph: Die Commerzbank und die Vernichtung der jüdischen Gewerbetätigkeit in den böhmischen Ländern und den Niederlanden, In: *Commerzbank und die Juden 1933-1945*. Ludolf Herbst und Thomas Weihe (Hg.), München 2004, s. 174-223.
- KUČERA, Milan: *Populace České republiky 1918-1991*. Praha 1994.
- KURAL, Václav - RADVANOVSKÝ, Zdeněk a kol.: „Sudety“ pod hákovým křížem. Ústí nad Labem 2002.
- KWIET, Konrad: Nach dem Pogrom: Stufen der Ausgrenzung. In: *Die Juden in Deutschland. Leben unter nationalsozialistischer Herrschaft*. Wolfgang Benz (Hg.), München 1988, S. 545-650.
- LAACK, Dirk van: Die Mitwirkenden bei der „Arisierung“. In: *Die Deutschen und die Judenverfolgung im Dritten Reich*. Ursula Büttner (Hg.), Hamburg 1992, S. 273-304.
- LACINA, Vlastislav: Řepařské oblasti v českém zemědělství. *Československý časopis historický* 20 (1972), s. 10-38.
- LACINA, Vlastislav: Skupiny závodů a hlavní obory zemědělské výroby v české řepařské oblasti v letech 1920-1938. In: *Sborník historický* 20 (1973), s. 143-193.
- LINDNER, Stephan H.: Das Reichskommissariat für die Behandlung feindlichen Vermögens im Zweiten Weltkrieg. Eine Studie zur Verwaltungs-, Rechts- und Wirtschaftsgeschichte des nationalsozialistischen Deutschlands. In: *Zeitschrift für Unternehmensgeschichte*, Beiheft 67, Stuttgart 1997, S. 135-160.
- LNĚNIČKOVÁ, Andrea: *Postavení a povaha přečinnů s židovskou tematikou u trestní nalézací komise v Ostravě v letech 1946-1947. Poválečná justice a národní podoby antisemitismu. Postih provinění proti Židům před soudy a komisemi ONV v českých zemích v letech 1945-1948 a v některých zemích střední Evropy*. Praha - Opava 2002, s. 127-135.
- LORENTZ, Bernhard: Die Commerzbank und die „Arisierung“ im Altreich. Ein Vergleich der Netzwerkstrukturen und Handelsspielräume von Großbanken in der NS-Zeit. *Vierteljahrshefte für Zeitgeschichte*, 50. Jg. (2002), Heft 2, S. 237-268;
- LUDWIG, Johannes: *Boykott - Enteignung - Mord. Die „Entjudung“ der deutschen Wirtschaft*. Zürich 1992.
- MILOTOVÁ, Jaroslava: Ústředna pro židovské vystěhovalectví v Praze. Geneze a činnost od počátku roku 1940. In: *Terezínské studie a dokumenty 1997*. Miroslav Kárný a Margita Kárná (vyd.), Praha 1997, s. 10-29.
- MILOTOVÁ, Jaroslava a kol.: *Židovské zlato, ostatní drahé kovy, drahé kameny a předměty z nich v českých zemích 1939-1945. Protiprávní zásahy do majetkových práv, jejich rozsah a následné osudy to-*

- hoto majetku*. Zpráva expertního týmu zřízeného Smíšenou pracovní komisí vlády České republiky č. 773 ze dne 25. 11. 1998. Praha 2001.
- MITTEILUNGEN der Kreditanstalt der Deutschen, Jg. 10/1940, Folge 3
- MOMMSEN, Hans: Was haben die Deutschen vom Völkermord an den Juden gewußt? In: *Der Judenpogrom 1938. Von der „Reichskristallnacht“ zum Völkermord*. Walter H. Pehle (Hg.), Frankfurt am Main 1988, S. 176-200.
- MYŠKA, Milan: *Z tajných zpráv NSDAP o Těšínsku*. Ostrava 1964.
- NAASNER, Walter: *SS-Wirtschaft und SS-Verwaltung. „Das SS-Wirtschafts-Verwaltungshauptamt und die unter seiner Dienstaufsicht stehenden wirtschaftlichen Unternehmungen.“* Düsseldorf 1998.
- NIŽŇANSKÝ, Eduard: *Židovská komunita na Slovensku medzi československou parlamentnou demokraciou a slovenským štátom v stredoeurópskom kontexte*. Prešov 1999.
- NOVOTNÝ, Gustav: Konfiskace a uvalování vnucených správ na pozemkový majetek velkostatků v českých zemích v době nesvobody 1938-1945. In: *České a slovenské zemědělství v letech 2. světové války. Studie Slovákého muzea Uherské Hradiště*, č. 1/1996, s. 51-59.
- Ottův slovník naučný nové doby*, sv. VI/1, Praha 1943.
- PETRŮV, Helena: *Postavení židů v Protektorátu Čechy a Morava (1939-1941)*. Praha 2000.
- PLACHÝ, Jiří: *Případ FRITZ. Válečný zločinec Max Rostock jako agent StB*. Sešity Úřadu dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu č. 5, Praha 2002.
- POŁOMSKI, Franciszek, *Prawo własności a tzw. „rozwiązanie kwestii żydowskiej“ w Niemczech hitlerowskich*. Wrocław 1991.
- PRŮCHA, Václav: *Sociální struktura československé společnosti v předmnichovské republice*. Praha 1969.
- RAPPL, Marian: „Arisierungen“ in München. Die Verdrängung der jüdischen Gewerbetreibenden aus dem Wirtschaftsleben der Stadt 1933-1939. In: *Zeitschrift für bayerische Landesgeschichte*, Bd. 63/2000, S. 123-184.
- RYBA, Jan: Antisemitské delikty ve spisech trestních komisí nalézajících se u Ústředního národního výboru hlavního města Prahy. In: *Poválečná justice a národní podoby antisemitismu. Postih provinění proti Židům před soudy a komisemi ONV v českých zemích v letech 1945-1948 a v některých zemích střední Evropy*. Praha-Opava 2002, s. 136-179.
- RYCHLÍK, Jan: Změny v pozemkové držbě v Českých zemích v letech 1938-1945. In: *České a slovenské zemědělství v letech 2. světové války. Studie Slovákého muzea Uherské Hradiště*, č. 1/1996, s. 17-25.
- SCHMID, Daniel C.: Hopfen und Malz verloren? Zur „Arisierung“ der jüdischen Malzfabriken im Protektorat Böhmen und Mähren. In: *Theresienstädter Studien und Dokumente 2002*. Praha 2002, S. 116-134.
- SELIG Wolfram: *„Arisierung“ in München: Die Vernichtung jüdischer Existenz 1937-1939*. Berlin 2004.
- SCHMID, Daniel C.: *Dreiecksgeschichten. Die Schweitzer Diplomatie, das „Dritte Reich“ und die böhmischen Länder 1938-1945*. Zürich 2004.
- SOBOTA, Emil: *Co to byl protektorát*. Praha 1946.
- ŠANDEROVÁ, Jadwiga: *Sociální stratifikace. Problém, vybrané teorie, výzkum*. Praha 2000.
- VENCOVSKÝ, František a kol.: *Dějiny bankovníctví v českých zemích*. Praha 1999.
- VERDRÄNGUNG und Vernichtung der Juden unter dem Nationalsozialismus*. Arno Herzig und Ina Lorenz (Hg.), Hamburg 1992.
- VERSE-HERRMANN, Angela: Die „Arisierungen“ in der Land- und der Forstwirtschaft 1938-1942. In: *Vierteljahrschrift für Sozial- und Wirtschaftsgeschichte*, Beiheft Nr. 131. Stuttgart 1997.
- WIRTZ, Stephan - KOLBE, Christian: *Enteignung der jüdischen Bevölkerung in Deutschland und nationalsozialistische Wirtschaftspolitik 1933-1945. Annotierte Bibliographie*. Berlin 2000.

- WITTEK, Hans: „Arisierungen“ in Wien. Aspekte nationalsozialistischer Enteignungspolitik. In: *NS-Herrschaft in Österreich 1938-1945*. Emmerich Talos, Ernst Hanisch und Wolfgang Neugebauer (Hg.), Wien 1988, S. 199-217.
- WIXFORTH, Harald: *Auftakt zur Ostexpansion. Die Dresdner Bank und die Umgestaltung des Bankwesens im Sudetenland 1938/39*. Dresden 2001.
- WIXFORTH, Harald: Im Visier deutscher Finanzinteressen. Die Deutsche Agrar- und Industriebank in Prag und ihr Schicksal. In: *Geld und Kapital. Jahrbuch der Gesellschaft für mitteleuropäische Banken- und Sparkassengeschichte 2000 - Finanzinstitutionen in Mitteleuropa während des Nationalsozialismus*. Harald Wixforth (Hg.), Stuttgart 2001, S. 127-164.
- ZIEGLER, Dieter - WIXFORTH, Harald - OSTERLOH, Jörg: „Aryanisation“ in Central Europe, 1933-1939: a preliminary account for Germany (the „Altreich“), Austria and the „Sudeten“ area. In: *Business and Politics in Europe, 1900-1970. Essays in Honour of Alice Teichova*. Terry Gourvish (ed.), Cambridge 2003, p. 187-214.
- ZIMMERMANN, Volker: Pachatelé a přihlížejíci. Pronásledování židů v Sudetské župě. In: *Terezínské studie a dokumenty 1999*. Miroslav Kárný a Eva Lorencová (vyd.), Praha 1999, s. 129-148.
- ZIMMERMANN, Volker: *Sudetští Němci v nacistickém státě. Politika a nálada obyvatelstva v říšské župě Sudety (1938-1945)*. Praha 2001.